

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

VI. Imperatoris victoria potiti dictum, & quanti ea momenti fuerit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

*Allicit inque avidos Thetis amica sinuu.
Tu tamen obtusu perbas ceu fixus in vno,
Sint velut in terris quous teneant mora.
Diceris haud aliter reuocatu lentus habenis
Spectasse inuicti praelia Naueida.
Fallimur: an rursum noua te spectacula tardant,
Quum geris ecce nouus praelia Naueides.
Prorsus & hac volucris sola est tardatio cursus,
Hareticos CAROLVS QUINTVS vt ense metat.
Cernis, vt abiectu dant sua fugatq; signis
Agmina, precipiti terga notanda fuga!
Cernis vt Austriacus celeri pede miles & hasta
Hareticus turmas feruidus urget, agris.
Obene Phoebe faues, inhibesq; à gurgite currum
Antepio quam sint fixa trophaa duci.
Namq; hic Naueides, si non diuinior hostis
Tetrior, & superus, laurea grata mage est.*

Tu quidem, ô Catholice Monarcha, ad gentilitia tua insignia & Imperialem Aquilam adiungere debebas SOLEM, magni illius ducis & fortissimi filiorum Dei propugnatoris exemplo. Nam si Iosue, quod precibus suis dum contra Gabaonitas dimicat, solis cursum stiterit, Sole deinde pro Symbolo vsus est, & sepulcro quoque suo incidi voluit; quis neget tibi quoque ius fuisse Solem pro Symbolo vsurpandi, & in tuo quoque monumento ostentandi? quum is æque in pugna, quam tunc pro Ecclesie defensione pugnabas, vltro cursum suum inhibuerit, & quasi in societate n. victorie & triumpho tui venire cupiens, purpureo amictu conspicieodum se præberit, velut Dei hostium sanguine tinctus. Sed honorem hunc filio tuo Philippo II, tot regnorum hæredi, relinquere voluisti, in cuius Symbolo Sol ab horizonte exurgens lucet, cum hac inscriptione: MOX ILLUSTRABIT OMNIA. Tu Aquila tua Imperiali contentus fuisti, quæ illo ipso quoque die exercitum tuum circumvolitans, victoriam tibi ac tuis prænuñciauit.

Iulius Cæsar olim profligato incredibili celeritate bello Asiatico, tribus his verbis, VENI, VIDI, VICI, pro Symbolo vsus est: at Cæsar nos ter Christianus, confecto bello Germanico, illa ipsa hora qua victoriam hanc adeptus fuerat, maiori cum modestia & pietate his verbis vsus est: VENI, VIDI, ET DEVS VICIT.

VI. Sic Titus quoque Imperator, à Deo ad Iudæorum excidium electus, Hierosolymam contempletus, defixus admiratione exclamasse dici-

tur, non sui se viribus Iudæos è tam validis munitionibus expulisse, sed Deum contra ipsos pugnaſſe. Quod si prælium huius diei Lutheranis secundum euenisset, procul dubio ipsi Romæ signa sua inferre fuissent conati. Quid enim aliud restabat, nisi vt victo Imperatore, Principes illi Imperium ciuili & intestino bello sic laceratum, tamquam communem prædam inter se partirentur? vt qui iam ante Imperatoris nomen ferre non poterant. Et Lutherus in libro De bello Turcico, titulos illos qui Imperatori tribui solent, quum Caput Christianitatis, Tutor Ecclesie, Defensor Fidei appellatur, ait falsos & vanos, & ad Iesu Christi iniuriam & contumeliam pertinere. Luthero ex altera parte, nempe ab Heluetia, concinit Zuinglius, (a) qui ait, Magnam esse stultitiam Imperatorem in Germania agnoscere, qui Romanam non agnoscat. Quod si tamen Imperialem Maiestatem, summum Germaniæ decus, Principes illi coniurati conseruare voluissent, certum est Christianam Rempublicam illo ipso die è Protestantibus aliquem Imperatorem fuisse habituram: qui mox, Transyluaniæ Vayuodæ exemplo, Hungariæ occupato regno, cum Turca fedus pacturus fuerat, vt contra Ferdinandum, quem cetero qui pro Romanorum Rege quidam habere recitabant, id tueretur. Landgrauij certe ambitio ab eiusmodi conatu non aliena futura fuisse videtur. Saxoniæ vero Duci domestica non deerant tantæ magnitudinis exempla, duo Henrici, tres Orthones, Lotharius & Adolphus. Sæpe numero rebellibus expedit, vt omnia perdantur. modo ipsi euadant, aut in ipsis totius patriæ cineribus vel ruderibus sepeliuntur. Saxo quoque exercitum habiturus erat noua illa victoria adhuc cruentum & ferocem. Bohemiæ etiam regnum magna ex parte Hussitarum opera Protestantibus adiuncturum se fuerat. Landgrauius quoque validas adhuc sub signis habebat copias. Horum omnium imperum Carolo & Ferdinando profligatis, quis sistere aut cohibere potuisset? quum etiam soluto federe, & tantis acceptis cladibus, vnica vrbs Magdeburgensis Imperatoris atque Imperij viribus sese opponere ausa fuerit, & reliquis victoribus quinque aut sex annis post victoriam, tantum negocij de nouo faceſſuerint. Priusquam tamen hoc de victoria Cæsar's caput concludam, Cæsar capto Saxonæ ad VVittebergam exercitum admouit s. Maij & de-

a Lib. 4. Epist. Zuing. & Oecolam. fol. 186.

& deditioe accepit 23. Maij, & biduo post ingressus insepit: 5. vero Iunij Septemviralem dignitatem cum ditione annexa à Ioanne Friderico captiuo capite protestantium eiusque posteris ablatam Mauritio Duci Saxoniz & captiuo sobriuo contulit (b) captiuus vero ex ijs locis abductus est, & paulo post Landgrauus Hassiz Philippus alterum factiosorum caput Halz Saxonum captus est (c) Porro Ex-Elector cum abduceretur in vinculis zelo Academiae Luthero-VVittebergicæ æstusans filio in mandatis dedit, vt tempestate Belli dispartas reliquias Academicorum colligeret, & Ienam transferret, quod mox cœptum est, sed pars Lutheranarum Academicorum VVittebergam cum Philippo Melancthone redire maluit, quæ nempe Molliorū erat, Rigidiore vero Ienam concesserunt. (d).

QVID IMPERATOR POST VICTORIAM egerit: & quomodo Interimistica religionis formula sit procusa,

CAPVT XVII.

ARGVMENTVM.

- I. Error Imperatoris post victoriam in captiuo detinendis.
- II. Eiusdem in sedandis religionis controuersis studium.
- III. Concilium solum re-integrari vult.
- IV. Liber INTERIM cœditur.
- V. INTERIM vndiq; impugnatur.
- VI. Casar persequitur nolentes recipere Interimisticam Religionis formam.

I. CLEMENTIA illa qua Imperator post victoriam Saxoni (quem Schlüsselburgius impudenter Iesu Christi Martyrem appellat,) vitæ gratiam fecit, et si laudem eius per totum Christianum orbem plurimum illustrauit, ad Ecclesiæ tamen quietem & securitatem parum profuit: sic vt nouæ semper victoriæ nouas Imperatori pepererint curas. Nam vt in rebus prosperis & omnibus victorijs perpetuam animi moderationem antehac semper vsus fuerat, adeo vt à militibus idem ei quod Hannibali exprobratum fuerit, quod nimirum Vincere sciret, ac victoria vti nesciret; sic etiam eum satis habuit duos illos Principes per quinquennium fere aut sexennium captiuos secum circumducere, compedibus quidem fere singulis die-

bus oneratos, nullo alio cum fructu, quam quod eorum ignominia, vt quidam interpretari non verentur, gloriam quæreret. Interea coniugum lamentationibus, liberorum & cognatorum querelis omnium tam Germanorum, quam exterorum Principum aures quotidie pullabant, plerisque passim indignantibus tantos istos Principes, & quidem sub extera gentis, quod inuidiam augebat, custodia, tam diu traduci; etiam inimicorum contra eosdem odio tandem in misericordiam verso. Inter ceteros ijdem grauius de hoc apud Galliarum regem conquesti sunt, qui iam dudum Cæsaris fortunæ & magnitudini inuidebat. Inprimis vero Protestantes Principes qui fidelem Cæsari in eo bello operam nauarant, pro captiuorum liberatione assiduo apud Cæsarem intercedebant: quum vero surdis auribus preces suas accipi viderent, graui concepta offensione, tempus & iniuriam hanc, vti interpretabantur, vlciscendi, & pristinam patriæ libertatem restituendi, simulque controuersiam de religione renouandi, opportunum circumspicere cœperunt. Melius sane Cæsarem facturum fuisse credibile est, si quibus vitæ gratiam fecerat, ijs integrum quoque libertatis beneficium concessisset, & sic vniuerso bello clementiâ finem imposuisset. Sed fato quodam fit, vt fortuna sæpe contra nostra instituta, consilia & præcautiones rerum euentus dirigat, eosque in sua manu esse demonstrat. Quis vero huius rei euentus fuerit, infra perspicue videbis.

II. Posteaquam Imperator tam graui bello alijque intricatis negotijs sese explicauit, circa Iulij mensem & à Principibus & ciuitatibus quos in gratiâ receperat (qui fere vnus victoriæ huius fructus fuit) ad decies sexies centena millia aureorū, & quingentas aut sexcentas circiter maiores machinas multæ loco exegit, tum rebelles quosdam & inprimis Magdeburgenses, qui soli imperium detrectabāt, proscripsit: primam omnium religionis curam suscepit, quæ hæcenus velut in suspensio manserat. Quare & Ecclesiasticis bona restitui, & templâ polluta passim lustrarique expiari, diuinum denique cultum ad pristinam formam instaurari iussit. Comititia deinde Augustam Vindelicorum in sequentem mensem Septembrem indixit futura in quibus quum exposuisset, omnium malorum quibus hæcenus afflicta

O o 1

fit
b Vlenb Vit. Melanch. cap. 17. num. 2. c Mercator in Chronol. à Vlenberg. loco sit.